

KOPP/KVO Feiten & Cijfers

Trimbos
instituut

Wat is KOPP/KVO?

KOPP staat voor Kinderen van Ouders met Psychische Problemen; KVO voor Kinderen van Verslaafde Ouders. KOPP/KVO-kinderen hebben een

verhoogd risico

om zelf vroeg of laat een psychische stoornis of verslaving te ontwikkelen.

Anne, 13 jaar:

„Soms doe ik tegen anderen alsof het niet zo erg is, maar dat is het eigenlijk wel.“

KOPP/KVO komt vaak voor

Jaarlijks zijn er

405.000 ouders

met een psychische stoornis en/of verslaving

Zij hebben tezamen

577.000
(KOPP/KVO)
kinderen

onder
de
18
jaar

Daarvan zijn 423.000 kinderen

12 jaar of jonger

en 154.000 kinderen

tussen 13 en 18 jaar

Ondergrens

De KOPP/KVO-doelgroep is feitelijk nog groter omdat sommige stoornissen niet zijn meegenomen, waaronder borderline en mildere vormen van alcohol- en drugsverslaving (middelenmisbruik).

Signalen KOPP/KVO-kind

- Neemt de ouderrol over (parentificatie)
- Neemt geen vriendjes mee naar huis
- Schaamte en schuldgevoelens
- Cijfert zichzelf weg
- Geringe copingvaardigheden
- Schoolverzuim

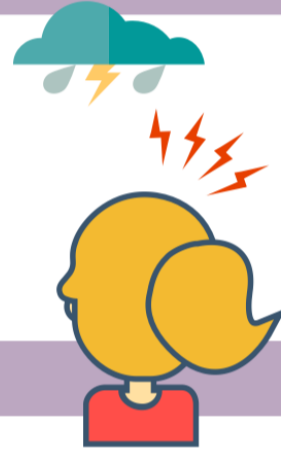
Margo, 14 jaar:

„Ik bleef maar voor haar zorgen en kon en kan bij niemand mijn verhaal kwijt.“

Wat zijn de risico's?

KOPP/KVO-kinderen hebben:

- **2** tot **3** keer zoveel kans op een psychische stoornis of verslaving.
- **2** tot **3** keer zoveel kans op kindermishandeling.

Kans op stoornis neemt toe met leeftijd

Aantal personen dat last heeft (gehad) van een depressie en/of angststoornis op 35-jarige leeftijd:

KOPP/KVO

Normale populatie

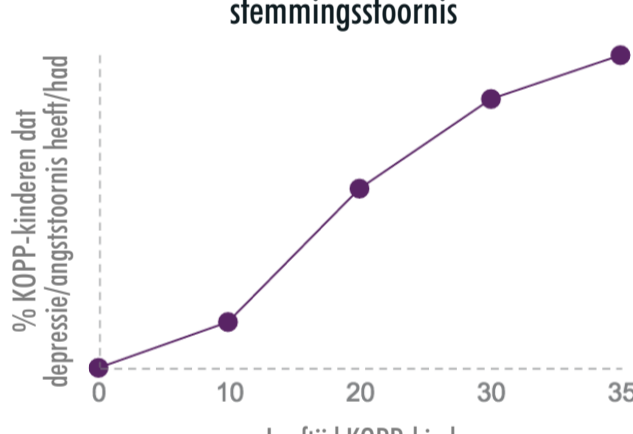
2 op de **3**
65%

1 op de 4

25%

- Op 35-jarige leeftijd heeft 65% van de kinderen van ouders met een depressie en/of angststoornis, zelf een depressie en/of angststoornis, of deze gehad.
- In de normale populatie is dat 25%.
- Naast genetische factoren spelen daarbij sociale factoren een rol, waaronder opvoeding.

Prevalentie van een angst en/of stemmingsstoornis bij kinderen van patiënten met een angst en/of stemmingsstoornis

Volwassen KOPP-kind:

„Mijn moeder was depressief en ik heb geen jeugd gehad. Toen ik zelf moeder werd, ben ik ingestort. Nu zie ik dat mijn dochter ook problemen krijgt. Hopelijk krijgt zij geen drie vuisten dik dossier zoals ik.“

Welke KOPP/KVO-kinderen lopen het grootste risico?

- Meisjes
- Kinderen van wie beide ouders een psychische stoornis of verslaving hebben
- Kinderen van ouders die op jonge leeftijd een stoornis hebben
- Kinderen uit minder goed functionerende gezinssystemen

Een combinatie van deze risicofactoren geeft een **ultrahoog** risico!

Voorkomen is beter

Beschermende factoren verkleinen de kans op psychische problemen bij het kind:

- Een goede interactie met beide ouders/verzorgers
- Sociale steun binnen en buiten het gezin
- Copingvaardigheden en sociale redzaamheid van het kind
- Goed begrip van het kind over de problematiek van de ouder

Er zijn veel effectieve KOPP/KVO-interventies ontwikkeld die deze factoren versterken.

Raadpleeg daarvoor de KOPP-richtlijn.

Wie hebben een rol?

Alle ketenpartners van onderwijs, JGZ, huisarts, wijkteam tot jeugdzorg, GGZ en Verslavingszorg

Gemeenten en zorgverzekeraars

Maar ook naasten kunnen veel betekenen!

Bart, 11 jaar:

„Mama heeft aan de juf verteld wat er aan de hand is. Ik vind het fijn dat zij het nu weet, soms kletst ze even met me na schooltijd.“

Meer weten?

- Richtlijn KOPP voor de jeugdhulp en jeugdbescherming
- Handreiking www.koppkvo.nl

Bronnen

• De Graaf R, Ten Have M & Van Dorsselaer S (2010). De psychische gezondheid van de Nederlandse bevolking. NEMESIS-2: Opzet en eerste resultaten. Utrecht: Trimbos-instituut.
• Havinga PJ, Boschloo L, Bloemen AJP, Nauta MH, de Vries SO, Penninx BWJH, Schoevers RA, Hartman CA (2016). Doomed for disorder? High incidence of mood and anxiety disorders in offspring of depressed and anxious patients: A prospective cohort study. J Clin Psychiatry, e1-10.
• Goossens F & Van der Zanden AP (2012). Factsheet KOPP/KVO. Utrecht: Trimbos-instituut.
• Van der Zanden AP, Haverman M, van der Poel A (2016). KOPP/KVO. Rondgang in de uitvoeringspraktijk van preventie, zorg en ondersteuning voor kinderen van ouders met psychische problemen (KOPP) en kinderen van verslaafde ouders (KVO).
• Quotes van KOPP/KVO-kinderen via www.koppkvo.nl en contact met ervaringsdeskundigen.

Dit is een uitgave van het Trimbos-instituut. Artikelnummer: INF020.
© Trimbos-instituut 2016

Trimbos
instituut
Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction